

РЕЦЕНЗІЯ

доктора мед наук, професора Сморжевського Валентина Йосиповича на дисертаційну роботу аспіранта кафедри хірургії серця та магістральних судин НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України Дядюна Дмитра Миколайовича «Діагностика та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 14.01.04 – серцево-судинна хірургія, на етапі фахового семінару

Здобувачем Дядюном Дмитром Миколайовичем повністю виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми аспірантури НУОЗ України імені П.Л. Шупика.

Аспірант Дядюн Дмитро Миколайович здобув глибинні знання зі спеціальності; оволодів загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору; набув універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій, реєстрації прав інтелектуальної власності; достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності.

Актуальність Пухлини серця (МКБ 10 – С38.0) являють собою недостатньо вивчений розділ клінічної медицини, що в першу чергу пояснюється орфідністю даної патології. Як правило пухлини серця виявлялись лише під час аутопсій. До недавнього часу з'являлись поодинокі випадки інтраопераційних знахідок пухлинного ураження серця. Слід визнати, що на сьогоднішній день все ще не розроблено основних положень системи діагностики і хірургічного лікування первинних неміксомних пухлин серця. Більшість запропонованих методик і засобів базуються на конкретний практичний досвід кожного з дослідників. Окрім цього, спостерігаються вкрай рідкісні варіанти клінічного перебігу захворювання та варіанти їх хірургічного лікування є вкрай специфічними та унікальними, що значно ускладнює накопичення подібного досвіду навіть у провідних клініках світу. В таких умовах вкрай важливий колективний досвід, що формується з результатів, представлених різними клініками. Оскільки дана патологія відноситься до категорії унікальних, дуже важливим залишається завдання накопичення, адекватної оцінки результатів різних методів лікування та поширення накопиченого досвіду, що може позитивно вплинути на результати хірургічного лікування пухлин серця та виживаність даної групи пацієнтів у віддаленому періоді.

Вирішенню цих завдань присвячене дане науково–практичне дослідження.

Мета дослідження: Покращення безпосередніх та віддалених результатів лікування хворих з первинними неміксомними пухлинами серця на основі удосконалення методів діагностики та хірургічного лікування а завдання, що

скеровані на її досягнення є комплексними і пошукачем вирішені повністю.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота є фрагментом прикладної науково-дослідної роботи відділу хірургічного лікування поліорганної патології ДУ “Національний інститут серцево-судинної хірургії імені М.М. Амосова НАМН України” «Розробити та вдосконалити диференційну діагностику та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» (№ державної реєстрації 0117U000494), терміни виконання 2017 – 2019 рр. Пошукач був співвиконавцем цієї теми.

Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

На основі даних сучасних патогенетичних досліджень представлено методи діагностики та хірургічного лікування первинних неміксомних пухлин серця. Апробовано заходи щодо зниження частоти основних післяопераційних ускладнень, що дозволило знизити шпитальну летальність з 33% до 7,9%.

Доведено, що при виконанні хірургічних втручань з приводу первинної неміксомної пухлини серця слід володіти всім арсеналом хірургічних маніпуляцій, включаючи ендоскопічну техніку та інструментарій, що часто може знадобитися для досягнення технічної та гемодинамічної ефективності функції серця, а також мати на увазі трансплантацію серця, як максимально радикального методу хірургічного лікування.

В роботі запроваджена програма ведення пацієнтів в інтраопераційному та ранньому післяопераційному періодах, спрямована на усунення пухлинної інтоксикації, як основної причини госпітальної летальності при злоякісних пухлинах серця.

З огляду на неминучість обсіменіння пухлинними клітинами всього організму в результаті хірургічного видалення злоякісних пухлин серця в умовах штучного кровообігу та для покращення якості та тривалості життя пацієнтів з даною патологією після відновлення гемодинаміки важливим є невідкладне проведення адекватної хіміотерапії вже в ранньому післяопераційному періоді.

Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації, які викладені в роботі, отримані на достатньому фактичному матеріалі, методи статистичного аналізу, використані в роботі, відповідають завданням ї є обґрунтованими та достовірними. Кількість досліджень та клінічних спостережень достатня.

Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

Основні наукові результати висвітлені у публікаціях та розкривають основний зміст дисертації. За матеріалами дисертації опубліковано 18 наукових праць, з яких 14 – статті у фахових наукових виданнях, рекомендованих МОН України, 3 – у виданнях, що індексуються міжнародною наукометричною базою Scopus. Отримано 3 патенти на корисну модель, що безпосередньо пов'язані з темою дисертації.

Недоліки дисертації щодо їх змісту і оформлення.

Рукопис дисертаційної роботи має структуру згідно наказу МОН України №

40 від 12.01. 2017р. Текст викладено українською мовою на 246 сторінках комп'ютерного тексту та складається зі вступу, огляду літератури, трьох розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів, висновків та переліку використаних літературних джерел. Робота ілюстрована 83 рисунками та 18 таблицями. Перелік цитованої літератури представлений 93 джерелами, з них 7 – кирилицею та 86 – латиницею.

Анотація. Являє собою стисле викладення дисертаційного дослідження. Зауваження: В представленому списку публікацій за темою дисертації необхідно надати інформацію про вклад дисертанта в кожній із них.

Зміст. Повністю відображає дизайн дослідження та, при виконанні усіх пунктів дозволяє аргументувати результати дослідження.

Не слід використовувати у назвах розділів і підрозділів скорочень та абрєвіатур.

Розділ 1. Первинні неміксомні пухлини серця та їх хірургічне лікування (огляд літератури)

Представляє собою аналіз методів діагностики та хірургічного лікування неміксомних пухлин серця. Написаний грамотно, логічно. Правда, було б доцільно більш детально зупинитись на ризиках та викликах. Розділ завершує коротке, чітке резюме, яке розкриває суть дисертаційного дослідження та новизну.

Розділ 2. Матеріали і методи досліджень. Клінічна характеристика хворих.

Викладено і систематизовано логічно.

Зауваження: Бажано уникати в тексті слово оперативне. Краще було б застосувати слово, яке відповідає аналогічному у назві дослідження – хірургічне. Тоді стає дійсно очевидно, що мова йде про хірургічне втручання (лікування).

Розділ 3. Первинні неміксомні доброякісні пухлини серця.

Складається із п'яти підрозділів і відображає алгоритм обстеження пацієнта від клінічного до вибору хірургічного втручання до аналізу результатів первинних неміксомних доброякісних пухлин серця. Слід погодитись із пошукачем, що визначальним в ефективності хірургічного лікування первинних неміксомних пухлин серця є своєчасна діагностика захворювання, що дозволяє радикально провести втручання, забезпечити при цьому максимальне збереження функції серця. Не виключається і проведення трансплантації серця, як найбільш радикального методу хірургічного лікування даної патології.

Розділ добре ілюстрований і представляє собою окреме дослідження.

Розділ 4. Первинні неміксомні злоякісні пухлини серця.

Розділ також складається із п'яти підрозділів. Проведено дослідження щодо вдосконалення діагностики та хірургічного лікування злоякісних пухлин серця. Представлено велику різноманітність цих новоутворень. В той же час обґрунтовано можливість своєчасного виявлення цих патологічних процесів, їх діагностики та диференційної діагностики, підвищення ефективності і зниження ризику їх хірургічного лікування, а також підвищення якості і тривалості життя хворих з цією важкою патологією.

У останньому розділі дисертації «Аналіз і узагальнення результатів дослідження» здобувач проводить широке обговорення власних результатів із співставленням із вже відомими науковому загалу даними. Цей розділ дає повне уявлення про обсяг роботи, хід дослідження, отримані результати, їх аналіз та порівняння із даними літератури. Текст дисертації завершується висновками та практичними рекомендаціями. Висновків є 8. Всі вони ґрунтуються на матеріалах власних дослідження. Потребують допрацювання.

Мета роботи реалізована.

Результати власних досліджень автора опубліковані у фахових виданнях, включених у наукометричні бази.

Кваліфікаційне дисертаційне дослідження оформлено згідно 40 наказу МОН.

Спеціальність якій відповідає дисертація.

Дисертаційне дослідження Дядюна Дмитра Миколайовича «Діагностика та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» в певній мірі відповідає спеціальності 14.01.04 – серцево-судинна хірургія

В ході рецензування роботи виникли наступні питання до пошукача:

1. На Вашу думку чи можливо розширити покази до трансплантації серця у пацієнтів із первинними неміксомними злоякісними пухлинами серця? Чи дозволить це покращити результати хірургічного лікування цієї когорти хворих?
2. Яка подальша доля пацієнтки із ураженням ліпоною лівого шлуночка, котрій було виконано трансплантацію серця?

Зауваження:

1. В роботі зустрічаються поодинокі стилістичні та граматичні помилки;
2. У змісті дисертації не слід використовувати скорочення;
3. Бажано, щоб кількість висновків відповідала кількості задач.

Вказані зауваження не суттєві та не впливають на цінність виконаного дисертаційного дослідження.

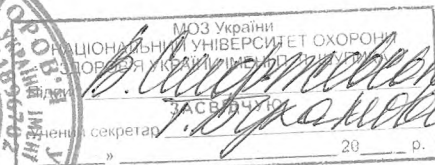
Відповідність дисертації вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, встановлено, що результати виконаного наукового дослідження аспіранта кафедри хірургії серця та магістральних судин НУОЗ України імені П.Л. Шупика МОЗ України Дядюна Дмитра Миколайовича «Діагностика та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» мають важливе наукове і практичне значення. Дисертаційне дослідження Дядюна Дмитра

Миколайовича «Діагностика та хірургічне лікування первинних неміксомних пухлин серця» яке подається на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація 14.01.04 «Серцево-судинна хірургія») повністю відповідає вимогам п. 10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 № 167 та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України від 12.01.2017 №40, та може бути представлена до захисту.

**Професор кафедри хірургії та
трансплантології Національного
університету охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика,
доктор медичних наук, професор**

В.Й. Сморжевський

Handwritten signature